

Izšla vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

Francosko-angleški mirovni načrt pokopan

Delegat Anglije v Ženevi mu je sam obrnil hrbet. Laval je tudi obupal nad svojim otrokom, ki mu vsekakor požre premierski stolček prihodnji teden. Angleški zunanji minister Hoare se je žrtvoval, da reši Baldwinovo vladno. Mussolini odgodil svoj odgovor. Vsa demokratična Evropa se je dvignila proti izdajskemu Lavalovemu "miru"

Ženeva, 19. dec. — Svet Lige narodov je danes pokopal Laval-Hoarejev "mirovni načrt" in zaključil, da ekonomske sankcije se morajo nadaljevati proti Italiji.

London, 19. dec. — Premier Baldwin je danes priznal v zbornici, da je njegova vlada storila veliko napako, ker je odobrila Lavalov mirovni predlog. Obljubil je, da odslej se bo vlada držala Lige narodov in na temelju te obljube mu je parlament dal zaupnico.

London, 19. dec. — Škandalomni mirovni načrt, s katerim sta Laval in Hoare izdala Ligo narodov in hotela nagraditi Mussolinija z dvema tretjinama Abesinije za njegovo roparsko vojno, se zdaj bridko maščuje nad svojimi roditelji. Včeraj je prinesel politično smrt angleškemu zunanjemu ministru Hoareju, prihodnji teden jo pa bržkone prinese Lavatu, ko francoska zbornica obravnava z njim.

Hoare je včeraj resigniral. Ni mogel prenesti sovražne kritike, ki je deževala nanj z vseh strani angleške javnosti, tudi iz vrst njegove lastne stranke, zaradi izdajstva Lige narodov in Abesinije. S tem korakom je Hoare rešil Baldwinovo vladno nezaupnico v parlamentu, kajti odgovornost za mirovni načrt je prevzel na se. Kdo bo njegov naslednik, še ni znano, pričakuje pa se, da bo Anthony Eden, angleški diplomat v Ženevi in avtor sankcijskih odlokov proti Italiji, ki je velik nasprotnik Lavalovega mirovnega načrta. Baldwinova vlada bo morala spremeniti svoje stališče, če hoče dobiti Hoare zaupanje, ki ji ga je zapravil Hoare.

Ženeva, 19. dec. — Laval-Hoarejev "mirovni načrt" za končanje Mussolinijeve vojne v Afriki je že pokopan. Nihče v Ženevi ga resno upošteva. Angleški delegat Anthony Eden je včeraj na seji sveta Lige narodov ta načrt enostavno ignoriral, kakor da ga ni. Celo Laval, avtor načrta, je priznal, da nima dosti upanja, vtrajal pa je, da Liga "mora nekaj storiti za ohranjo miru v Evropi". Hoarejeva ostavka je Lavalu zelo poparila in mu vzela vsa korajžja.

Vsa demokratična Evropa s svetovsko Rusijo vred je odločno proti kravi kupčiji, katero sta skovala Laval in Hoare na račun Abesinije. Že dolgo let ni bilo v Ženevi take ogorčenosti in tako trdih, pikrih besed kakor baš včeraj. Vsi delegatje demokratičnih držav izjavljajo, da forsiranje Lavalovega "miru" bi pomenilo smrt Lige narodov; niti ena demokratična država ne ostane več v Ligi, če bi jim hoteli usiliti kaj takega.

Kar je delegate še posebej razkazalo, je bila prvič nota Abesinije-Lige narodov, v kateri abesinska vlada sporoča, da je o francosko-angleškem mirovnem načrtu izvedela šele potem, ko je bil objavljen v evropskem tisku. Ne Anglija niti Francija ni vprašala Abesinije, kaj misli o poziciji. Drugič je pa bila vest iz Rima o Mussolinijevem govoru v Pontiniji, kjer je grmel, da Italija ni zadovoljna s takim mirom in nikdar se ne bo pustila

prevariti po "sleparski stari Evropi".

Delegatje so včeraj pokazali, da so za nadaljevanje strogih sankcij proti Italiji. Priznajo pa, da je Laval-Hoarejev maneuver dosegel, kar je Francija hotela — odgoditev petrolejskih sankcij.

Pariz, 19. dec. — Edouard Herriot, vodja stranke socialnih radikalcev, najmočnejše stranke v francoski zbornici, je sinoči odločil vodstvo te stranke, ko je uvidel, da v stranki ni enotnosti glede Lavalovega mirovnega načrta. Herriot sam je proti načrtu, toda ostali voditelji so razcepljeni. Herriot hoče, da se stranka socialnih radikalcev zedinijo proti načrtu in prihodnji teden strmo glavi Lavalovo vladno, ko pride načrt na dnevni red v parlamentu. Vse pa kaže, da tega ne bo treba, kajti načrt bo prej ubit v Ženevi.

Rim, 19. dec. — Fašistični veliki svet, ki je včeraj zboroval tri ure, ni zaključil, kaj naj odgovori na mirovni načrt Francije in Anglije. Prihodnje zborovanje bo v soboto in takrat bo odgovor definitivno sprejet. Vse pa kaže, da Mussolini ni zadovoljen z Laval-Hoarejevim načrtom. Včeraj je Mussolini v svojem govoru v Pontiniji izjavil, da — Italija si bo morala sama priboriti, če hoče dobiti to, kar hoče imeti. Italijanski tisk poroča o novih "zmagah" v Abesiniji. Italijanski tanki in bombe iz zraka so razpršile Abesince na severni fronti južno od Makale.

Addis Ababa, 19. dec. — Abesinski poveljnik Dedžazmač Ajale je danes poročal, da je njegova armada izvajala veliko zmago nad Italijani na desnem bregu reke Takaze na severni fronti. Italijani beže v velikem neredu nazaj proti Aksumu.

Domače vesti

Nov grob v Michiganu

Calumet, Mich. — Tu je umrl Jos. Gorke, star 66 let in doma od Črnomlja v Beli Krajini. Bil je med pionirji te naselbine, kajti prišel je sem kot mlad fant. Stanoval je 35 let na West Tammaracku. Zapuščala ženo in enajst odraslih otrok.

Clevelandске novice

Cleveland. — Zadnje dni je bil pri avtomobilski nezgodi pobit John Bohinc, ko se je vračal z društvene seje. Nahaja se v bolnišnici Glenville. — V poljščevalnici v Mansfieldu se nahaja že leto dni slovenski mladnik Fr. Basaj, star 25 let, ki je bil obsojen od 10 do 25 let zapora na obtožbo ropanja, mnogo prič je pa izjavilo, da je fant nedolžen. Policija ni prišla pravega zločinca, ko je aretirala njega in pred več meseci je že bila predložena prošnja za novo obravnavo, toda guvernér se ne gane, da bi dal fantu priliko za dokazanje nedolžnosti.

Zlata poroka

Flint, Mich. — Rojak Jos. Lovrenčič in njegova žena sta zadnje dni proslavila 50-letnico njune zveze. Lovrenčič je doma z Vrha pri Vinici v Beli Krajini in prišel je kot mlad fant v Ameriko. Oženil se je pred petdesetimi leti v Calumetu, Mich.

Cast "razžaljenega" sodnika rešena

Kaznovan je bil delavski organizator

Potosi, Mo. — (FP) — "Petdeset dolarjev kazni in plačilo stroškov," je rekel okrožni sodnik Frank Kelly, ko je obsodil Joe Morrisa, organizatorja rudarjev "tiffa" (kleja), ker je v zadnji stavki kritiziral okrajnega sodnika E. M. Dearinga. Slednji je proti stavarjem izdal injunkcijo, vsled česar je Morris na nekem shodu rekel, da bi moral biti odpoklican.

Sodnik Dearing se je valed tega čutil — "užaljenega" in tiral Morrisa pred svoj tribunal. Na pomoč mu je prihitel tudi H. O. Smith, odvetnik Nati. Pigment & Chemical kompanije, pri kateri je bila stavka. Da pa ne bo izgledalo preveč "nedemokratično" (kapitalistični sodniki znajo vedno pokiskati primerno krinko), je za devoto prepustil svojemu kolegu Kellyju.

"Človek lahko kritizira kongresnike, župane in guvernere," je rekel na sodišču Morrisov zagovornik Victor Harris, odvetnik Civil Liberties unije v St. Louisu. "Zakaj ne bi smel reči, da bi moral biti obtožen in odpoklican tudi ta ali drugi sodnik. To je ustavna pravica. Kako drugače pa naj odstavimo nekompetentne sodnike? Sodniki bi morali stati na lastnih nogah in prenesti kritiko." Morris bo vzel priziv na višje sodišče največ radi nevarnega prezidenta, ki je zapaden v tem slučaju.

Ruski jetniki zgradili novo železnico

Moskva, 19. dec. — Nova in strateško usmerjena železnica v Sibiriji, katero so jetniki zgradili zadnje dve leti, je dogotovljena. Nova proga, ki je dolga 1365 milj, vodi od Karima blizu Čite, severno od Mongolije, do Kabarovska. To je pokrajina, ki je velike vojaške važnosti, če pride do vojne sovjetov z Japonci.

Gomez, diktator Venezuele, umrl

Caracas, Venezuela (Južna Amerika), 19. dec. — General Juan Gomez, predsednik republike Venezuele zadnjih 26 let, je včeraj umrl v starosti 78 let. Gomez je bil prvi diktator. Vlade se je polastil s silo leta 1908 in od takrat je bil nepretrgoma "izvoljen" za prezidenta.

Unije podprle industrijski odbor

Zborovanja se udeležili vsi predsedniki pri-druženih unij

Washington. — (FP) — Odbor za industrijski unionizem solidno podpira vse pridružene unije, osem po številu, kakor tudi mnoge druge delavske skupine, je poročal njegov direktor John Brophy na prvi seji, ki se je vršila te dni.

Seje so se udeležili predsedniki vseh osmih unij, ki tvorijo odbor. Ta je ponovno zaključil, da ni njegov namen nič drugega kakor ojačanje Ameriške delavske federacije z organiziranjem delavcev v masnih industrijah. Odbor je prejel mnogo apelov od krajevnih unij ADF v avtni, kavčukarski in jeklarski industriji, kakor tudi v več drugih.

"Ti apeli pokazujejo veliko željo med neorganiziranimi delavci v teh industrijah za formiranje močnih in enotnih unij," pravi Brophy. "Naloga tega odbora bo, da jim nudi vso zaslombo pri organiziranju močnih unij v okviru ADF in v njih borbi proti močnim korporacijam, ki skušajo znižati plače, podaljšati delovnik in odpraviti relief."

Na apel avtnih delavcev je bil v okrožje Detroit-Cleveland poslan Adolph Germer. Odbor je zaključil, naj Germer ostane v avtni industriji, kjer deluje za zblizanje obstoječih unij. Zadnji teden je bil na isti misli v Detroitu tudi Norman Thomas, ki je v interesu stavarjev pri Motor Products kompaniji konferiral s Franciscum Dillinom, predsednikom avtne unije ADF. Ko je zapustil Detroit, so bili boljši izgledi za sodelovanje te unije v stavki pri omenjeni družbi.

Skoraj isti čas, ko je zboroval Odbor za industrijski unionizem, je Green odgovoril Lewisu in odklonil njegovo ponudbo, nanj se "vrne v hišo svojih očetov" in prevzame vodstvo tega odbora. "Ves čas svojih aktivnosti v ADF, ki znašajo nad 30 let, se nisem še nobenkrat družil z organizacijami, ki so dišale po dualizmu ali sesciji (odstopitvi) in se tudi zdaj ne bom," pravi Green v pismu Lewisu.

Iz tega pisma je razvidno, da Green še vedno smatra ta odbor za dualno ali sescijsko gibanje kljub številnim izjavam njegovih članov, v katerih pobližajo to domnevo.

Malo gradbenega dela v Chicagu

Chicago. — Kakor poroča državni delavski department je obratovalo gradbeno industrijo v novembru le 6.8% od normalnosti v Chicagu. Navadno znaša v tem mesecu 90% od normalnosti, namreč v "dobrih" letih.

LA GUARDIA SE KLANJA ITALIJAN-SKIM FAŠISTOM

Ignoriral je proteste in se udeležil njih shoda

LIBERALCI RAZOČARANI

New York. — (FP) — Tukajšnji župan Fiorello H. LaGuardia je definitivno obesil svojo liberalno suknjo na klj, ko se je oni dan udeležil velikega shoda italijanskih fašistov v Madison Square Garden kot časten gost in tudi spregovoril nekaj besed v interesu Mussolinijevega "Rdečega križa".

Od tega koraka so ga skušali napotiti newyorški liberalci in radikali, ki so do njega poslali pred shodom deputacijo prominentnih meščanov pod vodstvom Normana Thomasa. Toda zaman so ga urgirali, naj kot župan največjega mesta ne daje potu in podpore Mussolinijevemu barbarstvu. Njemu je bilo več za italijanske glasove v New Yorku.

Dasi je bil navidezni namen tega fašističnega shoda, katerega se je udeležilo 20,000 Italijanov, za gmočno podporo italijanskemu Rdečemu križu, je bil pravi namen te priredbe podprti Mussolinijevega fašističnega režima. To je jasno povedal Generoso Pop, izdajatelj tukajšnjega italijanskega fašističnega lista.

"Shod v Madison Square Garden mora pokazati, da je vsak rojak (Italijan) pripravljen dati vse za podporo Italijanskim vojakom, ki so v Afriki, da napredujejo novo stran epične gloriole v zgodovini civilizacije" — seveda fašistične "civilizacije".

Italijanski antifašisti pravijo, da je Mussolini odklonil pomoč mednarodnega Rdečega križa, ker bi ne mogel kontrolirati denarja, ki bi bil nabran na podobnih shodih kakor so ga fašisti priredili v New Yorku. LaGuardia je na shodu sicer govoril le o "plemenitem delu" Rdečega križa, toda na drugi strani ni pokazal niti najmanjšega zanimanja za zbiranje prispevkov za pomoč Abesincem.

In med tem, ko je on govoril Mussolinijevim podanikom, je newyorška policija razganjala v tisti fašistične demonstracije pred dvorano.

"Prisostvovanje župana LaGuardia na tem shodu tako zvane 'italijanskega Rdečega križa' pomeni velik udarec za liberalno in progresivno misel," je rekel Luigi Antonini, podpredsednik krojaške unije ILGW in "avnatelj krajevne unije št. 82, ki ima 42,000 italijansko govorečih članov.

"Kot človek, ki stojim trdno proti Mussoliniju in njegovi agresivni vojni tako v Etiopiji kakor doma proti italijanskemu despotizmu," namreč v "dobrih" letih.

(Dalje na 3. strani.)

Calles se postavil po robu oblastem

Izjavil je, da ustanovi novo stranko

Mexico City, 19. dec. — Plutarco Elias Calles, bivši predsednik Mehike, je včeraj povedal, da bo ustanovil novo revolucionarno stranko, kar ni proti mehiškim zakonom. Mehike ne zapusti, kajti Mehika je njegova domovina, in če se ga hoče Cardenas iznebiti, ga mora izgnati s silo ali pa ubiti.

Calles je to izjavil nekaj ur potem, ko ga je mehiški senat izključil iz nacionalne revolucionarne stranke, katero je on sam ustanovil pred štirimi leti. Izključen je bil kot "izdajalec revolucionarnega programa in zarotnik zoper mehiške ustanove". Calles je rekel, da agitacija proti njemu s strani predsednika Cardenas nima nobene podlage. Njega so zasovražili iz razloga, ker noče biti tako radikalen, da bi z njimi vred tiral Mehiko v — komunizem, ki se ne more prilagoditi mehiškim razmeram. Cardenasov režim je imenoval diktator.

Luis Morones, predsednik Mehiške delavske federacije in Callesov prijatelj, je bil včeraj tudi obtožen "izdajstva in hujskanja na revolucijo."

Casopisje v Mehiki je danes pod strogo cenzuro. Niti eden mehiški list ni smel objaviti gornje Callesove izjave.

Akcija za osvoboditev rudarjev v Ky.

Obrambni odbor urgira poplavljenje gubernerja z apeli

Frankfort, Ky. — (FP) — Odbor za obrambo kentuckyških rudarjev urgira vse liberalce in delavce, naj poplavijo gubernerja A. B. Chandlerja z apeli za božično pomilostitev štirih rudarjev, ki so v zaporu radi historične bitke v Evartsu leta 1931.

Ti rudarji so: 78-letni W. B. Jones, Chester Poor, Al Benson in Jim Reynolds, ki so bili v o-kramu Harlam omeženi, češ, da so umorili nekega kompanijskega gardista. Na dosmrtno je bilo obsojenih sedem rudarjev. Tri je zadnjič pokojno pomilostil bivši guvernér Laffoon, ko so mu bili predloženi dokazi o nedolžnosti. Osvoboditev ostalih žrtv pa je prepustil svojemu nasledniku, gubernérju A. B. Chandlerju.

Kako se živi ob Rooseveltovi "zaščiti"

Toledo, O. — Kako se godi velikim družinam ob Rooseveltovi "zaščiti" plači, je razvidno iz pisma neke matere, ki ga je prinesel neki tukajšnji list. "Mojemu možu so dali redno delo za \$65 plače na mesec. Od nas pričakujejo, da iz tega zaslužka plačamo stanarino, živce, kurjavo in obleko za 12 oseb. Zdarimo brez premoaga in me skrbi kako ga bom kupila. Vsi moji otroci so podhranjeni, v kliniki WPA mi pa pravijo, naj jim dam ribjega olja. Rada bi vedela, da bi mi kdo povedal, kako naj preskrbim vse te stvari za \$65 na mesec, ne da bi govorili o obleki in zdravniški oskrbi."

Pričetek zime

Prihodnjo nedeljo, dne 22. decembra, solnce doseže najbolj oddaljeno točko na jugu in se obrne nazaj proti severu. To je začetek zimskega časa, ko je najkrajši dan in najdaljša noč v letu. Odslej bo dan naraščal stalno skozi šest mesecev.

ZAKAJ SO BRIT-SKI IMPERIALISTI IZDALI LIGO

Proti Italiji so bili, dokler so zmagovalne njene armade

ZDAJ SE BOJE REVOLTE V KOLO-NIJAH

New York. — (FP) — Zadnji dogodki v Evropi so ponovno pokazali, da gleda vladajoči razred v Angliji v prvi in zadnji vrsti le za svoje interese. Leta 1914 je bilo priročno politično geslo angleških imperialistov "uboga Belgija", letos pa je "uboga Abesinija" to geslo, oziroma je bilo, dokler ni bil znan volilni rezultat.

V prvih dveh mesecih italijanskega prodiranja v Abesinijo je angleška buržvazija ogorčeno protestirala proti "kršitvam mednarodnih pogojev", "teptanju Lige narodov" in proti "velikim krivicam", ki se gode Etiopijcem. Navduševala se je prvič v moderni zgodovini za "kolektivno obrano miru" in pod temi gesli poslala na Sredozemsko morje velik del svoje mornarice — 150 bojnih ladij.

Ce bi Italijanske armade še prodirale v Abesinijo, bi angleški državniki, sluge vladajoče buržvazije, najbrž še vedno igrali vlogo svetovnih moralistov, zagovornikov "svetosti mednarodnih pogojev", "kolektivne obrane miru" in braniteljev Lige narodov. Tudi s pritiskanjem s sankcijami za olje bi najbrž ne bili odnehal.

Toda v Afriki se je nekaj zgodilo. Italijanske armade so bile ustavljene in angleški imperialistom ni več pretila nevarnost s te strani. Nevarnega tekmeča so videli le toliko časa, dokler je izgledalo, da bo Mussolini prišel do svojega cilja in osvojil Abesinijo brez ali pa celo proti privoljenju najmočnejšega imperia na svetu.

Za angleški imperializem pa je minila ta nevarnost, ko je izgledalo, da se bo bojna sreča obrnila na stran napol barbarške Etiopije v napol barbarški Afriki, katero evropski imperialisti "civilizirajo" že več generacij. In ker je niso še "civilizirali", si je to nalogo nadel fašistični prvak Mussolini, ki je bil do svoje "civilizatorne misije" v Afriki dobro zapisan pri vseh imperialistih in modernih roparjih in posebnost v Londonu.

Večjo ali vsaj enako veliko nevarnost pa so zagledali bivši Mussolinijevi prijatelji v Londonu, v zmagoviti armadi napol barbarških abesinskih narodov. V tem slučaju, če bi Abesinci podprli Mussolinijevo "civilizatorno" armado in jo namitili kakor so jo že parkrat prej, bi se zmagovitim Abesincem lahko pridružili tudi drugi afriški narodi in napodili vse evropske imperialiste iz Afrike ter se pričeli sami civilizirati bodisi po kapitalističnem ali po sovjetskem receptu. General Jan Smuts je že večkrat avaril na to nevarnost. Tudi zadnji nemiri v Egiptu so kazali na to možnost.

In v slučaju, če bi se Afrika dvignila proti svojim evropskim "civilizatorjem", bi iskra revolte lahko preskočila tudi Sueski prekop ter Indijski ocean in zajela indijsko ljudstvo v novi revolti proti angleškemu imperializmu. Pri angleški buržvaziji, ki je izurjena v osvajanju teritorijev, moči in denarja ter prav nič pripravljen se ločiti od svojega bogastva in moči, pa ni ničesar manj zaželenega kakor na primer uspešna revoluta v Afriki in mogoče še v Indiji. Izjema je mogoče le delavska zmaga doma, katero pa zna preprečiti.

Vse to so seveda le špekulacije. Toda na špekulacijah je zgrajena vsa angleška bojna (Dalje na 3. strani.)



Slika kaže del slumskega distrikta v Brooklynu, N. Y., ki ga bodo podrli in na pozorišču zgradili cemen delavska stanovanja.

Fizika v zadnjih letih

Bivši angleški premier Ramsey McDonald (desno) in njegov
Malcolm. Oba sta bila poražena pri zadnjih parlamentarnih
lityah.

Dolina meseca

ROMAN

Spisal JACK LONDON—Poslovenil Vladimir Levstik

Pijan ni bil, toliko je videla; po njegovem blebetanju je spoznala, da se mu nekoliko blede.

"Ta človek je bil presenečenje," je nadaljeval, ko ga je spet začela slišati; le po drobnicah si je sestavljala, kaj se je bilo zgodilo. "Neznaneč je bil, iz Chicaga. Obesili so mi ga iznenada. Tajnik "Elitnega kluba" me je opozoril, da bom imel polne roke posla z njim. Pa bi ga bil zmoget, če bi bil v formi. A petnajst funtov manj teže in nič vaje, to ni forma, kaj? Ne glede na to, da sem zadnji čas dokaj redno pil in nisem imel sapa."

A Saxon, ki mu je zdaj slalica srajco, ga ni več postusala. Kakor prej njegovega obraza, tako zdaj ni mogla spoznati njegovega krasnega mišičastega hrbta. Bela površina svilnate kože je bila raztrgana in krvava. Večina odrtin je bila vodoravnih, čeprav se tudi pokončnih ni manjkalo.

"Kako si dobil vse to?" je vprašala.

"Od vrvi. Tolikokrat sem priletel nanje da se nerad spominjam. Hej, ta mi jih je naložil! A prevaril sem ga vendarle. Ni me mogel užgati. Zdržal sem vseh dvajset roundov — in povem ti, dobil jih je nekaj takih, da si me bo zapomnil. Starec naj bom, če so ostali vsi členki njegove levece celi. — Na, potiplji mojo glavo, tu potiplji. Otekla, kaj? Tolikokrat je udaril semkaj, da mu je zdaj gotovo žal. — A kakšne bunke, oh! Kakšne bunke! Take reči se nisem doživel. 'Čikaški strah' mu pravijo. Odkrijem se mu. To ti je medved! A jaz bi ga bil ugnal v kozji rog, če bi bil v formi in bi bil imel svojo sapa. — Oh! Aj! Tako je, kakor da bi imel bulo!"

Iščoč njegovega pasu, se je bila Saxon z roko dotaknila žarko vnete lise, večje od kroznika za juho.

"To je od levičnih udarcev," je pojasnil Billy. "V teh je bil pravi vrag. Skoraj pri slehernem klinču mi je zasolil enega, kakor ura. Tolikanj me je bolelo, da sem se kar zdržoval... dokler nisem postal čisto omotičen in me ni minila od malega vsa zavest. Tako reč ti preteto zmešča kosti."

Ko mu je razgledala kolena, je Saxon videla, da je bila tudi koža na jabolkih raztrgana in posneta.

"Koža ne zdrži tega, da bi padala tako težka žival na kolena," je pripomnil. "In vstajanje na jadrovin reže kakor sto vravog."

Saxon je imela solzne oči; razjokala bi se bila nad zbitim telesom svojega lepega, bolnega dečka.

Ko je nesla njegove hlače v drugi konec sobe, da bi jih obesila, je v njih zažvenketal denar. Poklical jo je nazaj in vzel iz žepa prgišče srebra.

"Potrebovala sva denarja, potrebovala sva denarja," je mrmral spet in spet, zaman se trudeč, da bi prešel novce; in Saxon je videla, da se mu ignova začneta blesti.

Sreče jo je zabolelo, zakaj nehoti se je spomnila grenkih misli, ki so ves minul teden ogražale njeno vero v Billyja. Billy s svojo čudovito moško telesnostjo je bil vendarle samo deček, njen deček. Zaradi nje, zaradi hiše in pohištva, ki sta bila hiša in pohištvo njiju dveh, se je bil izpostavil tej strašni kazni in jo preostal. To je sam priznaval, zdaj, ko se je komaj zavedal, kaj govori. "Potrebovala sva denarja," je ponavljala. Ona tedaj ni bila tako izbrisana iz njegovih misli, kakor je domnevala. Tu, v polne zavestnem položaju, ko se je odkrivalo goljo ogroditve njegove duše, je stopala misel nanjo spet navrh. Potrebovala sva denarja. Sva — midva!

Solze so ji polzele po licih, ko se je sklanjala

nad njim, in zdelo se ji je, da ga ni še nikoli tolikanj ljubila kakor zdaj.

"Na, ti prestej." S temi besedami je opustil naporni posel in ji podal denar. "Koliko je po tvojem?"

"Tako je... toliko dobi premagani... dvajset dolarjev. Popil sem kozarec ali dva in nekaj drugih sem pogostil, ne vstevši električne. Če bi bil zmagal, bi jih bil dobil sto. Zato sem se tudi bil. Potem bi bila nekaj časa rešena skrbi. Vzemim in spravi. Bolje je ko nič."

V postelji od bolečin ni mogel zaspati; uro za uro se je trudila z njim, mu obnovljala tople obkladke na oteklinah in lajšala sklenje odrtin s tem, da jih je s konci prstov na vso moč nežno mazala s kremo. — On je med tem blebetal in blebetal, čeprav ga je večkrat premagalo, da je zastokal, in vnovič preživljal boj, iščoč olajšanja v tem, da je pripovedoval Saxon svoje gorje, tarna nad izgubo denarja in dajal duška boli, ki jo je trpel njegov ponos. Zakaj ta užaljeni ponos ga je skelel veliko huje od vseh telesnih ran.

"Končati me pa le ni mogel. S polnim zamahom je udrihal po meni, kadar sem bil v takih škripcih, da nisem mogel vzdigniti rok. Mnóžica je kar norela. Pokazal sem jim, kaj je vztrajnost. Bili so tudi trenutki, ko me je komaj pripravil, da sem se zamajal, zakaj dosti pare mu je bilo izpuhtelo že v prvih roundih. Sam ne pomnim, kolikokrat sem padel. Megla se je delala okoli mene, kakor v sanjah..."

"Nejakrat, proti koncu, sem ga kar trojno videl vringu, tako da nisem vedel, katerega naj udarim in katerega naj pustim..."

"Ali ukanil sem ga. Kadar nisem več ne videl ne čutil in so se mi kolena tresla in se mi je v glavi vrtelo kakor vrtljak, sem si pomagal s tem, da sem planil v clinch. Stavim, da sodnika roke bolijo, tolikokrat naju je vlekel vsakebje..."

"A kakšne bunke! Kake bunke! — Cuj, Saxon... kje pa si? Oh, tukajle, kaj? Zdi se mi, da sem sanjal. A veš, vzemi si to za nauk. Prelomil sem besedo in sem se šel borit; zdaj vidiš, kako se mi je obneslo. Mene pogled in zapomni, da ne ponoviš napake in se ne lotiš spet ročnih del, ki bi jih potlej prodajala..."

"Toda ukanil sem jih — vse. Izprva so bile stave enake. Med šestim roundom so ta modra zijača ponujala dva proti enemu zoper mene. Tepen sem bil, kakor hitro sem privrkal cepnil iz škatle, to je vsak lahko videl; ugnati me pa vendar ni mogel. Med desetim roundom so celo ponujali stave, da niti tistega ne zdržim do konca. Med enajstim so stavili, da ne bom zdržal petnajstega. A jaz sem jih zdržal vseh dvajset. Toda dobil sem jih, povem ti, to ti je bilo kakor kazen..."

"Saj so bili štirje roundi, ko ves čas nisem vedel, kje sem... samo stal sem in se bil, ali pa vsaj toliko, da sem se pobral, kadar je našel od osmih, se postavil in zakril in udaril. Kaj sem delal, sploh ne vem, le sodim, da sem moral tako delati, zakaj zavedal se nisem. Od trinajstega rounda, ko me je z glavo treščil na žimnico, pa do osemnajstega se ne spominjam prav ničesar..."

"Kaj sem pripovedoval? Oh, že vem. Odprl sem oči, to je, eno oko, zakaj samo to se je še odpiralo. In sem se našel v svojem kotu, brisače so bile na delu, amonijak mi je dišal v nos in Bill Murphy mi je držal kos ledu zadaj na tilnik. In tam, na oni strani kroga, je stal 'Čikaški strah' — zagledal sem ga in se trudoma spomnil, da se bijem z njim. Tako mi je bilo, kakor da sem se pravkar vrnil od nekega drugod. "Kateri round je ta, ki zdaj pride" vprašam Billa. "Osemnajsti," de on. (Dolje prhovalje.)

Janezov Janez:

Volk v ovčjem kožuhu

(Nadaljevanje in konec.)

"Misliš? ... je naivno začela zijača Angela, ki se ji je začelo daniti pod lasmi. "Saj sta vendar postena —"

"Kakor maček pri klobasi..." jo je smeje prekinila Minka, češ, ona dobro pozna take ptičke in vidi njihove misli. "Ne smeja jima zaupati, Angela. In whiskey—well, kar mene posnemaj!"

In Minka je zila pijačo iz svojega kozarčka za zozo. "Stiri kozarčke se ga je že nabralo v lužo za zozo" se je navijano zahihitala. "Ej, ne bo me dobil Tine tinctasti na limanice, preneumen je z Lukom vred!"

Angela se je stresnila ter zila svoj whiskey za zozo. V tem sta se Luka in Tine vrnili in dekletu sta brž nesli prazna kozarčka do ust ter se naglani vznak. Luka se je zadovoljno zarežal:

"Tako, punčke, tako, le pogriž z njim, saj zato ga Mlačka kuha!"

Potem sta prisledla, Luka k Angeli, Tine k Minki, ter znova začela polniti in prazniti ko-

zarčke. Minka se je pri tem izkazala za zelo spretno prevejanjo, kajti vselej je znala obrniti njuno pozornost drugam, da sta z Angelo lahko zivali whiskey za zozo, ne da bi dična možaka to opazila.

Minilo je pol ure. Lukini prsti so postali po Angelinim mnenju že kar nesramni in jedva se jim je mogla odmikati. Tinetovi prsti niso bili nič boljši in Minka ga je že nekajkrat krenila po njih, pri tem pa se smejala, kakor bi bila tudi ona že v rožicah.

Nazadnje se Babnik ni mogel več vzdržati. S tresočim se glasom in vročimi očmi se je obrnil k Angeli, čije lepote je bil medtem povzdignil že v deveto nebo, češ, tudi angeli niso lepsi od nje:

"Angela, pojdi z menoj, ti bom nekaj povedal..."

Vstal je, prijel Angelo za roko ter jo potegnil k sebi.

"Kar tukaj povejte!"

"Ne maram, da bi tale cepca slišala..." je odgovoril Luka ter ji ponovno zabičal, naj ga tika in kliče po kristnem imenu.

Angela se je obotavljala, Luka jo je nestrno vlekel proti stopnicam v prvo nadstropje.

Jaz ne grem od Minke!" se je uprla mladenka. "Gori ne

grem! Če mi imate kaj povedati, lahko to storite v kuhinji."

"Gori v spalnici je bolj mirno in naju ne bo nihče motil," je s suhimi usti spregovoril Luka, ki se je začel tresti od strasti kot moker kužek. "Minka in Tine se bosta pa že sama pozabavala, brez skrbi glede tega!"

Tedaj se je začel glasen plosk, Tinetoovo levo lice je postalo krvavorede in Minka je bila na nogah sredi sobe.

"Ti, Babnik, kaj pa vidva prav za prav mislita? Saj vendar ne mislita, da sva prišli sem, da naju bosta otipavala kakor mesar telico in kaj še! Govori!"

Babnik je uvidel, da je Minka spregledala njegove karte. "I ni, malo se bom poigrail, ko se imamo pa radi..." se je cinično zasmeljal in njegovi prsti so pri tem povzročili, da je Angela rahlo vzkriknila ter rdeča kot pih odskočila od njega z vzklikom: "Vi...! Tako pa ni lepo!"

"Tako" se je strupeno nasmehnila Minka ter srdito pogledala Tine, ki ni še prišel k sebi od pravkar prejete gorke klofute. "Zdelo se mi je, da imata nekaj takega v mislih..." Lepa reč! In župnik vaju hvali, da je malo tako poštenih zakonikih mož v naši fari kot sta

vidva! Lepo zakonako poštenje!" je dekle zaničljivo zategnilo ustnice. "Doma imata žene in otroke, pa lazita za drugimi in jih zapeljujeta! Se nič ne bojita greha?"

Luka se je cinično zarežal. "Greh gre v meh, meh počti, greh pa skoči!... Greh je za otroke in bedake! Kaj moremo za to, če se imamo radi?"

"Reč je tako!" je pritrdil Tine, ki se mu je pričela vračati zavest in z njo vred stara predrznost. "In naposled živimo samo enkrat, pa moramo hietiti, dokler smo živi. Po smrti bo prepozno, punčki! Oh, le nikar se ne delajta tako sveti..."

Le k meni se vsedi, Minčica moja, pa pridna bodi, ti ne bo žal, boš spoznala, da sem kot kak mlad fantič..."

In Tine je zopet stegnil svoje dolge, debele in neokretne prste po Minki.

Minka ga je brcnila s čevljem ter se umaknila njegovim rokam, nato pa se začela na moč smejati. "Hahaha, poglej o prešnika stara, kako se jima cedijo slinč po sočni jagnjetini! Doma pa ju čakajo žene! Hahaha! Oh, fanta gologlava, kako neizrekljivo smešna sta videti!"

Luka jo je užajeno zavrnil: "Kaj pa je smešnega na tem, če si pošten možak poželi ženske, ki jo ima rad?"

Zdaj šele se je Minka smejala, dočim je Angela debelo gledala zdaj tega zdaj onega in ni vedela, ali bi se še ona začela smejati ali bi zbežala ven.

"Poštena možaka, poštena možaka!" se je smejala Minka ter se tolkla z rokami po kolennih. "Poštena, pa kako poštena!"

John se je veselo nasmehnil. "Domov gredoč me je zaježalo, pa sem se ustavil, da dobim kozarec piva, that's all. Tebe sem mislil najti doma..."

Polagoma pa se je Minka umirila, se nehala krohutati ter posmehljivo vprašala:

"Pa bi vaju nič vest ne pekla, če bi naju zapeljala?"

"Saj ni nobenega žandarja navzočega!..." se je cinično zarežal Luka, ki je zopet začel upati ter se bližati Angeli.

"O tako?" Minka ga je osvrnila z zaničljivim pogledom. "Če ni žandarjev, potem tudi vesti ni! Če grešiš brez nepotrebnih prič, potem greh ni več greh in vest miruje! Haha, imeniten filozof!"

Potem se je Minka zresnila. "No, če vama gre kaka ženska na take limanice, naj le gre, naju ne bosta dobila! Če se bo nama hotelo takih užikov, si jih bova poiskali drugje, ne pri starih oženjenih oprešnikih! Kar pozabita in pridna bodita, če hočeta, da vama bo dobro. Angela, natakni si klobuk, bomo odrinili."

Luka, videč, da se je njegova nakana docela izjalovila, se je nenadoma razsrdil:

"Veš, Tine, najrajši bi tako napravil z njima, kakor sva napravila z onima puncama iz Akrona... samo je hudič, ko smo si sosedje in bi Minka preveč otrsala svoj strupeni jezik! Da bi jo zlodej, coprnico!"

Tine je prikimal, rekel pa nič. Minka je postala radovedna. "Kako pa sta napravila z onima dvema?"

"Trideset milj od doma sva jih vrgla iz avtomobila!" je bleknil Tine in Luka ga je zato grdo pogledal, češ, treba je vse izblebetati!

"Oooo!" je zategnila Minka. "taka možaka sta torej! Saj pravim, tako moško poštenje! Pri tem pa obračata oči kot ne bi znala do pet šteti! Da le morata biti tako hinavska! No, pa naju ne bosta metala iz avta, saj bo kmalu John tukaj — saj ga poznata, mene rad vidi in precej trdih pesti je..."

"John pride sem?" je plašno vprašal Luka. John je bil Minkin fant, krepak dečko utrjenih pesti, s katerim bi Luka nič rad ne zobal črekenj. "Saj ne ve, da smo tukaj!"

"Pa še kako dobro!" se je lagala Minka. "Zdelo se mi je, da naju bosta zavela semkaj, pa sem mu naročila, naj pride sem pome..."

Kot za nalašč se je tedaj na dvorišču ustavil neki avto in malo pozneje je nekdo potkal na vežna vrata. Luka in Tine sta se spogledala. V njunih očeh je bil strah. In nenadoma sta se oba domislila:

"Treba bo odriniti, čisto sem pozabil, da imam nocoj še važne opravke!" je dejal Luka ter

si nataknil na napol plešasto glavo svoj slamniki.

"Tudi jaz!" je prikimal Tine ter se takisto pripravil na hiter odhod.

"No da, vaju bo pa že John spravil domov," je dejal Luka med vrati in ker je zijač nazaj, je pri tem butnil v — Johna.

Luko je oblihl mrzel pot. "O si ti, John? Pa že tukaj! Uh, kako je vroče nocoj! No da, pa mnogo zabave in lahko noč! Nama se mudi... opravki... business!"

John ju je debelo gledal in v njegovih rjavih očeh je ležalo začudenje.

"Vročje?" se je čudil. "Saj je vendar čisto hladno nocoj, skoro kakor v jeseni! In tako se vama mudi! Hm..."

Potem je ugledal dekleti ter se široko zasmeljal: "No, kaj pa vidve početa tukaj? Kdo bi si mislil, da bom naletel tukaj na vaju?"

Luka in Tine sta se spogledala, po tihem zaklela ter jo jadrno ubrala ven. John pa je debelo gledal za njima in polagoma se mu je začelo nekaj jasnit v glavi. "Hm... Minčica, kaj pa ste imeli, možaka sta videti hudo poparjena..."

Minka se je veselo zaasmeljala: "Haha, škoda, da nisi videl in slišal vsega! Mačkoma se je zahotelo piščet, haha!" In potem mu je povedala vso zgodbo in vsi trije so se prisrčno smejali poparjenima Donžvanoma.

"Ampak kaj pa je tebe privelo semkaj?" je nazadnje hotela vedeti Minka. "Niti sanjala se mi ni, da boš prišel!"

John se je veselo nasmehnil. "Domov gredoč me je zaježalo, pa sem se ustavil, da dobim kozarec piva, that's all. Tebe sem mislil najti doma..."

Polagoma pa se je Minka umirila, se nehala krohutati ter posmehljivo vprašala:

"Pa bi vaju nič vest ne pekla, če bi naju zapeljala?"

"Saj ni nobenega žandarja navzočega!..." se je cinično zarežal Luka, ki je zopet začel upati ter se bližati Angeli.

"O tako?" Minka ga je osvrnila z zaničljivim pogledom. "Če ni žandarjev, potem tudi vesti ni! Če grešiš brez nepotrebnih prič, potem greh ni več greh in vest miruje! Haha, imeniten filozof!"

Potem se je Minka zresnila. "No, če vama gre kaka ženska na take limanice, naj le gre, naju ne bosta dobila! Če se bo nama hotelo takih užikov, si jih bova poiskali drugje, ne pri starih oženjenih oprešnikih! Kar pozabita in pridna bodita, če hočeta, da vama bo dobro. Angela, natakni si klobuk, bomo odrinili."

Luka, videč, da se je njegova nakana docela izjalovila, se je nenadoma razsrdil:

"Veš, Tine, najrajši bi tako napravil z njima, kakor sva napravila z onima puncama iz Akrona... samo je hudič, ko smo si sosedje in bi Minka preveč otrsala svoj strupeni jezik! Da bi jo zlodej, coprnico!"

Tine je prikimal, rekel pa nič. Minka je postala radovedna. "Kako pa sta napravila z onima dvema?"

"Trideset milj od doma sva jih vrgla iz avtomobila!" je bleknil Tine in Luka ga je zato grdo pogledal, češ, treba je vse izblebetati!

"Oooo!" je zategnila Minka. "taka možaka sta torej! Saj pravim, tako moško poštenje! Pri tem pa obračata oči kot ne bi znala do pet šteti! Da le morata biti tako hinavska! No, pa naju ne bosta metala iz avta, saj bo kmalu John tukaj — saj ga poznata, mene rad vidi in precej trdih pesti je..."

"John pride sem?" je plašno vprašal Luka. John je bil Minkin fant, krepak dečko utrjenih pesti, s katerim bi Luka nič rad ne zobal črekenj. "Saj ne ve, da smo tukaj!"

"Pa še kako dobro!" se je lagala Minka. "Zdelo se mi je, da naju bosta zavela semkaj, pa sem mu naročila, naj pride sem pome..."

Kot za nalašč se je tedaj na dvorišču ustavil neki avto in malo pozneje je nekdo potkal na vežna vrata. Luka in Tine sta se spogledala. V njunih očeh je bil strah. In nenadoma sta se oba domislila:

"Treba bo odriniti, čisto sem pozabil, da imam nocoj še važne opravke!" je dejal Luka ter

si nataknil na napol plešasto glavo svoj slamniki.

"Tudi jaz!" je prikimal Tine ter se takisto pripravil na hiter odhod.

"No da, vaju bo pa že John spravil domov," je dejal Luka med vrati in ker je zijač nazaj, je pri tem butnil v — Johna.

Luko je oblihl mrzel pot. "O si ti, John? Pa že tukaj! Uh, kako je vroče nocoj! No da, pa mnogo zabave in lahko noč! Nama se mudi... opravki... business!"

John ju je debelo gledal in v njegovih rjavih očeh je ležalo začudenje.

"Vročje?" se je čudil. "Saj je vendar čisto hladno nocoj, skoro kakor v jeseni! In tako se vama mudi! Hm..."

Potem je ugledal dekleti ter se široko zasmeljal: "No, kaj pa vidve početa tukaj? Kdo bi si mislil, da bom naletel tukaj na vaju?"

Luka in Tine sta se spogledala, po tihem zaklela ter jo jadrno ubrala ven. John pa je debelo gledal za njima in polagoma se mu je začelo nekaj jasnit v glavi. "Hm... Minčica, kaj pa ste imeli, možaka sta videti hudo poparjena..."

Minka se je veselo zaasmeljala: "Haha, škoda, da nisi videl in slišal vsega! Mačkoma se je zahotelo piščet, haha!" In potem mu je povedala vso zgodbo in vsi trije so se prisrčno smejali poparjenima Donžvanoma.

"Ampak kaj pa je tebe privelo semkaj?" je nazadnje hotela vedeti Minka. "Niti sanjala se mi ni, da boš prišel!"

John se je veselo nasmehnil. "Domov gredoč me je zaježalo, pa sem se ustavil, da dobim kozarec piva, that's all. Tebe sem mislil najti doma..."

Polagoma pa se je Minka umirila, se nehala krohutati ter posmehljivo vprašala:

"Pa bi vaju nič vest ne pekla, če bi naju zapeljala?"

"Saj ni nobenega žandarja navzočega!..." se je cinično zarežal Luka, ki je zopet začel upati ter se bližati Angeli.

"O tako?" Minka ga je osvrnila z zaničljivim pogledom. "Če ni žandarjev, potem tudi vesti ni! Če grešiš brez nepotrebnih prič, potem greh ni več greh in vest miruje! Haha, imeniten filozof!"

Potem se je Minka zresnila. "No, če vama gre kaka ženska na take limanice, naj le gre, naju ne bosta dobila! Če se bo nama hotelo takih užikov, si jih bova poiskali drugje, ne pri starih oženjenih oprešnikih! Kar pozabita in pridna bodita, če hočeta, da vama bo dobro. Angela, natakni si klobuk, bomo odrinili."

Luka, videč, da se je njegova nakana docela izjalovila, se je nenadoma razsrdil:

"Veš, Tine, najrajši bi tako napravil z njima, kakor sva napravila z onima puncama iz Akrona... samo je hudič, ko smo si sosedje in bi Minka preveč otrsala svoj strupeni jezik! Da bi jo zlodej, coprnico!"

Tine je prikimal, rekel pa nič. Minka je postala radovedna. "Kako pa sta napravila z onima dvema?"

"Trideset milj od doma sva jih vrgla iz avtomobila!" je bleknil Tine in Luka ga je zato grdo pogledal, češ, treba je vse izblebetati!

"Oooo!" je zategnila Minka. "taka možaka sta torej! Saj pravim, tako moško poštenje! Pri tem pa obračata oči kot ne bi znala do pet šteti! Da le morata biti tako hinavska! No, pa naju ne bosta metala iz avta, saj bo kmalu John tukaj — saj ga poznata, mene rad vidi in precej trdih pesti je..."

"John pride sem?" je plašno vprašal Luka. John je bil Minkin fant, krepak dečko utrjenih pesti, s katerim bi Luka nič rad ne zobal črekenj. "Saj ne ve, da smo tukaj!"

"Pa še kako dobro!" se je lagala Minka. "Zdelo se mi je, da naju bosta zavela semkaj, pa sem mu naročila, naj pride sem pome..."

Kot za nalašč se je tedaj na dvorišču ustavil neki avto in malo pozneje je nekdo potkal na vežna vrata. Luka in Tine sta se spogledala. V njunih očeh je bil strah. In nenadoma sta se oba domislila:

"Treba bo odriniti, čisto sem pozabil, da imam nocoj še važne opravke!" je dejal Luka ter

si nataknil na napol plešasto glavo svoj slamniki.

"Tudi jaz!" je prikimal Tine ter se takisto pripravil na hiter odhod.

"No da, vaju bo pa že John spravil domov," je dejal Luka med vrati in ker je zijač nazaj, je pri tem butnil v — Johna.

Luko je oblihl mrzel pot. "O si ti, John? Pa že tukaj! Uh, kako je vroče nocoj! No da, pa mnogo zabave in lahko noč! Nama se mudi... opravki... business!"

John ju je debelo gledal in v njegovih rjavih očeh je ležalo začudenje.

"Vročje?" se je čudil. "Saj je vendar čisto hladno nocoj, skoro kakor v jeseni! In tako se vama mudi! Hm..."

Potem je ugledal dekleti ter se široko zasmeljal: "No, kaj pa vidve početa tukaj? Kdo bi si mislil, da bom naletel tukaj na vaju?"

Luka in Tine sta se spogledala, po tihem zaklela ter jo jadrno ubrala ven. John pa je debelo gledal za njima in polagoma se mu je začelo nekaj jasnit v glavi. "H